

Warszawa, dnia 1 grudnia 2025 r.

Poz. 205

DECYZJA Nr 171/MON
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 1 grudnia 2025 r.

w sprawie organizacji i funkcjonowania sal tradycji
w resorcie obrony narodowej

Na podstawie art. 2 pkt 1 i 9 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 445) oraz § 1 pkt 7 lit. d i § 2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. poz. 426 oraz z 2014 r. poz. 933) ustala się, co następuje:

§ 1. Sala tradycji, zwana dalej „salą”, jest miejscem prezentowania całokształtu historii i tradycji jednostki wojskowej, w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2025 r. poz. 825, 1014 i 1080), w tym wszystkich oddziałów i pododdziałów, których dziedzictwo zostało przejęte.

§ 2. Sala może być organizowana w jednostce wojskowej. Dopuszczalne jest organizowanie wspólnej sali w ramach garnizonu lub kompleksu wojskowego.

§ 3. W sali są gromadzone i eksponowane materialne świadectwa historyczne związane z dokonaniem i dziedzictwem jednostki wojskowej oraz służbą wojskową współczesnych żołnierzy i ich historycznych poprzedników z różnych okresów, w tym współczesna i historyczna symbolika wojskowa oraz pamiątki walk o niepodległość i suwerenność państwa, zwane dalej „zbiorami historycznymi”.

§ 4. 1. Sala jest obiektem szkoleniowym oraz miejscem organizacji przedsięwzięć przewidzianych w Ceremoniale Wojskowym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiącym załącznik do decyzji Nr 392/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 września 2014 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego „Ceremoniału Wojskowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. poz. 317,

z późn. zm.¹⁾).

2. Sala, w zależności od specyfiki i potrzeb jednostki wojskowej, może składać się z:

- 1) jednego lub kilku pomieszczeń ekspozycyjnych;
- 2) pomieszczenia audiowizualnego lub wykładowego;
- 3) izb pamięci organizowanych w pododdziałach jednostki wojskowej;
- 4) ekspozycji plenerowych sprzętu wojskowego;
- 5) wystaw czasowych.

§ 5. Decyzję o zorganizowaniu lub modernizacji sali podejmuje:

- 1) dowódca (dyrektor, szef, komendant) jednostki wojskowej, zwany dalej „dowódcą jednostki wojskowej”, w przypadku organizacji sali w jednostce wojskowej;
- 2) dowódca garnizonu, na wniosek dowódców jednostek wojskowych dyslokowanych w garnizonie lub kompleksie wojskowym, w przypadku organizacji wspólnej sali w garnizonie lub kompleksie wojskowym.

§ 6. Wybór pomieszczenia lub pomieszczeń na salę powinien gwarantować bezpieczeństwo przechowywanych zbiorów historycznych oraz dogodny dostęp odwiedzającym.

§ 7. Nakłady związane z organizowaniem i funkcjonowaniem sal, w tym sal wspólnych, o których mowa w § 2 zdaniu drugim, pokrywają dowódcy jednostek wojskowych w ramach posiadanego budżetu.

§ 8. Sposób zorganizowania, utrzymania i wykorzystania sali podlega ocenie w czasie inspekcji i kontroli jednostki wojskowej.

§ 9. 1. W sali wyznacza się miejsce reprezentacyjne, w którym odbywają się przedsięwzięcia przewidziane w Ceremoniale Wojskowym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W miejscu, o którym mowa w ust. 1, eksponuje się:

- 1) godło państwowe i barwy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) flagę (flagi) rodzajów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej właściwą dla jednostki wojskowej;
- 3) sztandar jednostki wojskowej lub jego zdjęcie z czytelnymi elementami graficznymi i napisami;
- 4) wizerunek i biogram patrona jednostki wojskowej;
- 5) odznaki orderów i odznaczeń nadane jednostce wojskowej;
- 6) źródła tradycji (akt ufundowania i nadania sztandaru, decyzje w sprawie: przejęcia dziedzictwa tradycji, wprowadzenia odznaki pamiątkowej, odznaki absolwenta, oznaki

¹⁾ Zmiany wymienionej decyzji zostały ogłoszone w Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z 2017 r. poz. 99, z 2018 r. poz. 178, z 2021 r. poz. 164 oraz z 2024 r. poz. 43.

rozpoznawczej, proporczyka na beret, godła jednostki lotniczej lub okrętu, nazwy wyróżniającej, święta jednostki wojskowej);

7) symbolikę jednostki wojskowej (wizerunki: odznaki pamiątkowej, odznaki absolwenta, odznaki okolicznościowej, odznaki jubileuszowej, oznaki rozpoznawczej, proporców rozpoznawczych, proporczyka na beret, godła lotniczego, godła okrętowego, oznaki specjalnej, znaku specjalnego).

§ 10. W innych miejscach sali, niż miejsce reprezentacyjne, eksponuje się:

- 1) nagrody i wyróżnienia otrzymane przez jednostkę wojskową i jej pododdziały lub żołnierzy;
- 2) materiały dokumentujące najważniejsze wydarzenia z życia jednostki wojskowej;
- 3) uzbrojenie i umundurowanie związane z tradycjami i historią jednostki wojskowej (broń palną, amunicję oraz inne środki bojowe – po pozbawieniu ich cech bojowych);
- 4) zdjęcia i dokumenty archiwalne lub ich kopie związane z dziejami jednostki wojskowej;
- 5) zdjęcia lub utwory plastyczne przedstawiające dowódców jednostki wojskowej, zasłużonych żołnierzy i pracowników wojska oraz współczesne dzieje lub tradycje jednostki wojskowej;
- 6) materiały dokumentujące współpracę jednostki wojskowej ze środowiskiem cywilnym, w szczególności z organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społecznymi;
- 7) inne materiały związane z tradycjami, historią jednostki wojskowej oraz regionem jej stacjonowania.

§ 11. W sali przechowuje się kronikę jednostki wojskowej.

§ 12. Materiały i dokumenty stanowiące zapis historii jednostki wojskowej, w szczególności ikonografię i materiały audio-wizualne (niezależnie od nośnika), albumy, pisma okolicznościowe oraz relacje byłych żołnierzy, nieeksponowane w sali, przechowuje się w wyznaczonym przez dowódcę jednostki wojskowej magazynie lub innym pomieszczeniu.

§ 13. Zbiory historyczne zgromadzone przez jednostkę wojskową ewidencjonowane są w „Księżce inwentarzowej sali tradycji” lub „Księżce depozytowej sali tradycji”.

§ 14. Wyposażenie sali niezakwalifikowane do zbiorów historycznych, ewidencjonuje się zgodnie z zasadami prowadzenia gospodarki materiałowej w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 15. Wypożyczenie zbiorów historycznych ewidencjonuje się w „Księżce wypożyczenia zbiorów historycznych z sali tradycji”.

§ 16. Zbiory historyczne gromadzone i przechowywane w sali powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub rozproszeniem.

§ 17. 1. Zbiory historyczne, które z uwagi na znaczny stopień uszkodzenia (zużycia) nie nadają się do renowacji lub ze względu na znikome znaczenie dla dziejów jednostki wojskowej

nie przedstawiają żadnej wartości historycznej, podlegają wybrakowaniu i wykreśleniu z ewidencji, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Wybrakowaniu nie podlegają zbiory historyczne mające charakter zabytków, objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 1168).

3. Do dokumentacji, o której mowa w decyzji, objętej przepisami ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 oraz z 2025 r. poz. 1173), stosuje się przepisy tej ustawy.

§ 18. 1. Oceny wartości zbiorów, o których mowa w § 17 ust. 1, dokonuje komisja powołana przez dowódcę jednostki wojskowej.

2. Informacja o powołaniu komisji, o której mowa w ust. 1, przekazywana jest muzeum wojskowemu nadzorowanemu przez Ministra Obrony Narodowej lub cywilnym placówkom muzealnym. Ocena wartości zbiorów dokonywana przez komisję konsultowana jest z przedstawicielami muzeów.

3. Decyzję o wybrakowaniu zbiorów historycznych podejmuje dowódca jednostki wojskowej na podstawie protokołu sporządzonego przez komisję, o której mowa w ust. 1, i zaakceptowanego przez Dyrektora Wojskowego Biura Historycznego.

§ 19. Nadzór merytoryczny nad salami pełni komórka organizacyjna Ministerstwa Obrony Narodowej właściwa do spraw edukacji obywatelskiej i kultywowania tradycji orężnych. Za merytoryczne funkcjonowanie sal w jednostkach wojskowych odpowiadają szefowie struktur zajmujących się edukacją obywatelską i tradycjami orężnymi, którzy wnioskuje do właściwego przełożonego o wyznaczenie nieetatowego kustosza sali. W jednostkach wojskowych, w których nie ma wymienionych wyżej struktur oraz w garnizonach, dowódca wyznacza nieetatowego kustosza sali odpowiedzialnego za jej funkcjonowanie.

§ 20. 1. Szczegółową organizację i funkcjonowanie sal określa „Poradnik metodyczny dotyczący organizowania i funkcjonowania sal tradycji w resorcie obrony narodowej”, opracowany przez Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej.

2. Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej prowadzi działalność szkoleniową w zakresie przygotowania merytorycznego nieetatowych kustoszy sal.

§ 21. 1. W przypadku likwidacji sali na skutek rozformowania jednostki wojskowej, jej dowódca powołuje komisję w celu sporządzenia protokołu, w którym zamieszcza się opis stanu zachowania i wykaz zbiorów podlegających zagospodarowaniu lub wybrakowaniu. Przepisy § 17 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. Informacja o zamiarze powołania komisji, o której mowa w ust. 1, przekazywana jest nadrzędnej jednostce wojskowej w celu wyznaczenia przedstawiciela do jej składu.

3. Prace komisji w zakresie opisu stanu zachowania i wykazu zbiorów, o których mowa w ust. 1, są konsultowane z przedstawicielami muzeum wojskowego nadzorowanego przez Ministra Obrony Narodowej.

§ 22. Zagospodarowanie zbiorów, o których mowa w § 21, odbywa się w następujący sposób:

- 1) w przypadku przejęcia dziedzictwa tradycji rozformowanej jednostki wojskowej przez inną jednostkę wojskową, zbiory przekazywane są do jej sali;
- 2) w przypadku braku możliwości zagospodarowania zbiorów w sposób określony w pkt 1:
 - a) eksponaty o szczególnej wartości historycznej przekazywane są do muzeów nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej,
 - b) pozostałe zbiory historyczne przekazywane są w pierwszej kolejności do innych sal jednostek wojskowych, ewentualnie w dalszej kolejności mogą być przekazane do cywilnych placówek muzealnych i oświatowych.

§ 23. 1. Dowódca jednostki wojskowej zatwierdza protokół, o którym mowa w § 21 ust. 1.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, wraz z kroniką jednostki wojskowej oraz inną dokumentacją jednostki wojskowej podlega przekazaniu do właściwego archiwum wojskowego.

§ 24. Traci moc decyzja Nr 393/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie zasad organizowania i funkcjonowania sal tradycji w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. poz. 358).

§ 25. Decyzja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: z up. *S. Wziątek*